

лінгвокультурний концепт являє собою сконцентровану форму культурного досвіду певного соціуму.

З метою актуалізації у свідомості носія того чи іншого концепту можна використовувати як вербальні, так і позавербальні засоби. Наприклад, концепт «гроші» можна реалізувати низкою лексем: *фінанси, капітал, нікчемний метал, золотий телець* тощо; або використати жестикуляцію. Зрозуміло, що далеко не всі лексеми і жести будуть зрозумілими носієві іншої мовної культури, оскільки кожна культура вирізняється своєю концептосферою.

Засоби актуалізації одних тих самих концептів у різних культурах є різними, що зумовлює утруднення міжкультурної комунікації. Водночас, працюючи з тим чи іншим концептом, викладач-практик може не тільки відштовхуватися від різних засобів вербальної реалізації, але й демонструвати певні універсалиї при актуалізації концептів. Наприклад, концепт «несправедливість» можна актуалізувати за допомогою прислів'їв про виробника матеріальних благ, який сам не має можливості скористатися цими благами:

українське — *швець без чобіт*;

в'єтнамське — *коваль ніколи вдома не має ножа*;

китайське — *у хаті теслі ніколи не має лави*.

При підготовці посібників з української мови як іноземної ми враховуємо мовну специфіку різних концептосфер, акцентуючи більшу увагу на актуалізації українських лінгвокультурних концептів. Утім, не варто забувати, що знайомство іноземних студентів з новою культурою (мовною картиною світу) відбувається постійно, оскільки вони перебувають в умовах мовного середовища. Тому викладач-мовник, враховуючи специфіку міжкультурної комунікації, повинен урізноманітнювати прийоми і методи викладання мови як в аудиторії, так і поза її межами (екскурсії, святкування, бесіди тощо).

Черницька Т.В., канд. екон. наук,
доцент кафедри міжнародної економіки

ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ

Вища освіта належить до найважливіших напрямів державної політики України. Сьогодні на державному рівні визначено, що освіта є стратегічним ресурсом соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту населення людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету та формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для саморозвитку кожної особистості. Дані пріоритети обумовлюють надзвичайну важливість для держави виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, потреб особистості, суспільства і держави.

Якісна освіта є необхідною умовою забезпечення стійкого розвитку країни. У свою чергу рівень професійної освіти напряму залежить від здатності навчальних закладів готувати компетентних, креативних, конкурентоспроможних фахівців, які спроможні адаптуватися до мінливих економічних реалій сучасності, бути готовими до подальшої безперервної самоосвіти та самореалізації. У даному контексті чільне місце посідає формування професійних компетенцій, що поєднує у собі теоретичні знання, практичні вміння та навички, професійно значущі якості особистості, а також здатність і готовність реалізувати все це на практиці.

Беззаперечне лідерство з формування практичних компетенцій у студентів має *контекстне навчання*. Дана технологія забезпечує передусім розв'язання завдань повноцінної професійної підготовки компетентного фахівця. Необхідною умовою ефективності контекстного навчання є організація цілісного професійно спрямованого навчального процесу. Головна мета даної технології — забезпечення умов для професійного становлення особистості сучасного конкурентоспроможного компетентного фахівця, готового до професійної діяльності. В рамках контекстного навчання зміст навчальної діяльності студента формується не тільки з урахуванням логіки науки, а й через модель фахівця — з урахуванням логіки майбутньої професійної діяльності, що надає цілісності, системної організованості та особистісного сенсу засвоєваним знанням, навичкам і професійним якостям. Зміст навчання проектується не як навчальний процес, а як предмет навчальної діяльності, що послідовно трансформується у предмет діяльності професійної. У рамках контекстного навчання можна виділити такі ефективні механізми формування практичних компетенцій у студентів: *проблемні ситуації, метод Дельфі, ділові ігри, метод проєктів, кейс-аналіз, функціонально-ціннісний аналіз, «мозковий штурм»* та ін. Отже, технологія контекстного навчання

чання дозволяє за допомогою системи адекватних форм і методів моделювати навчально-професійну діяльність студентів, залучаючи їх до ефективного опанування професійних навичок і формування практичних компетенцій.

Принципово новою технологією навчання, що з'явилася порівняно недавно, є *модульне навчання*. Дана технологія передбачає самостійне опанування студентами певних частин навчального курсу за індивідуальною схемою. Тобто, студент отримує так званий навчальний модуль, що містить закінчений інформаційний блок, програму дій із ефективного опанування даної інформації, рекомендації з досягнення мети та виконання завдань, які сформульовані у модулі. По закінченні терміну, відведеного на вивчення модуля, передбачено обов'язковий контроль отриманих студентом знань, їх повноти та відповідності поставленим завданням.

Така технологія навчання спонукає студентів до самостійного оволодіння навчальним матеріалом, здійснення пошуково-аналітичної та науково-дослідної діяльності, що в свою чергу сприяє підвищенню ефективності засвоєння знань із науки (дисципліни). Все це значною мірою підвищує роль індивідуально-консультаційної роботи, під час якої відбувається активна взаємодія викладача зі студентом за індивідуальною схемою навчання.

Модульна побудова науки дає ряд значних переваг і є одним з ефективних напрямів інтенсифікації навчального процесу, особливо в умовах цільової інтенсивної підготовки фахівців. До таких переваг належать:

- забезпечення методично обґрунтованого узгодження всіх видів навчального процесу всередині кожного модуля та між ними;
- системний підхід до побудови курсу і визначення його змісту;
- гнучкість структури модульної побудови курсу;
- ефективний контроль за засвоєнням знань студентами;
- виявлення перспективних напрямів науково-методичної роботи викладача;
- швидка диференціація студентів на основі рейтингу за індивідуальним інтегральним індексом, що спрощує відбір кандидатів до аспірантури;
- можливість перерозподілу часу, відведеного навчальним планом на вивчення науки, за окремими видами навчального процесу, розширюючи частку практичних і семінарських занять і самостійної роботи студентів.

Модульне навчання актуалізує впровадження нових форм лекцій, за яких поряд із фундаментальною підготовкою студент отримував би необхідні навички та знання у сфері методології, аналітично-пошукової діяльності, прогнозування, проектування тощо. Дана технологія значно посилює мотивацію до навчання, оскільки студент зацікавлений в отриманні інформації, відвідуванні лекцій і практичних занять. Таким чином, модульна система навчання та пов'язані з її упровадженням інтенсифікація інформаційно-дієвого процесу навчання, система контролю знань і професійної придатності може значно підвищити ефективність та якість підготовки фахівців, забезпечити цілеспрямованість творчої діяльності особистості.

Чужиков В.І., д.е.н., проф.,
Федірко О.А., к.е.н., доц.,
Ткаленко С.І., к.е.н., доц.,
Вінська О.Й., к.е.н., доц.,
Никонюк К.О.,
кафедра європейської інтеграції

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТРЕНІНГОВИХ МОДЕЛЕЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Реалізація євроінтеграційних устремлінь України є комплексним завданням, що передбачає не лише імплементацію «Acquis communautaire» Спільноти, дотримання економічних критеріїв конвергенції, а й гармонізацію цілої низки політик, зокрема освітньої.

Розроблена в Євросоюзі Стратегія «Європа 2020» уже найближчим часом стане основним робочим документом Спільноти, скерованих на підготовку високоосвічених і висококваліфікованих трудових ресурсів. Виходячи з цього, розробка, вдосконалення та імплементація новітніх освітніх стандартів, інноваційних програм і проектів на наднаціональному рівні, їх гармонізація на рівні держав-членів є ключовим завданням інтеграційного об'єднання. Зокрема, найбільшу кількість схвальних відгуків у європейському освітньому просторі отримали так звані тренінгові моделі навчання, які активно використовуються при підготовці фахівців з різних